UNITATEA DE INVATARE NR. 1
ISTORICUL CONSERVĂRII NATURII

Cuprins

1.1. Obiectivele capitolului

1.2. Istoricul conservării naturii

1.2.1. Istoricul conservării naturii la nivel mondial

1.2.2. Organizații mondiale și europene implicate în protecția mediului

1.2.3. Istoricul conservării naturii în România.

1.3. Întrebări recapitulative

1.4. Teste de autoevaluare

1.5. Rezumat

1.6. Bibliografie

Introducere

Acest capitol prezintă primele acțiuni luate și implementate pentru protejarea și conservarea ariilor naturale la nivel mondial. De asemenea sunt prezentate organizațiile mondiale care contribuie în domeniul protecției mediului și începuturile acțiunilor de conservare a naturii în România. Capitolul se încheie cu prezentarea unei bibliografii selective și a unor teste de autoevaluare și întrebări recapitulative.

1.1 Obiectivele capitolului

La sfârșitul capitolului vei fi capabil:

- să cunoști primele acțiuni care au fost luate în vederea protejării și conservării naturii;
- să dobândești cunoștințe cu privire la cele mai importante organizații mondiale și europene implicate în protecția mediului;

- să insușești informații cu privire la acțiunile intreprinse de cei mai importanți naturaliști români

Durata medie de studiu individual - 3 ore

Conținutul modulului:

1.2. Istoricul conservării naturii

1.2.1 Istoricul conservării naturii la nivel mondial

Primele acţiuni de protejare a unor suprafeţe de teren se regăsesc în India în urmă cu aproximativ 2000 de ani, fiind reprezentate de constituirea unor „teritorii de vânătoare”, în care desfăşurarea unor activităţi umane era restricţionată în vederea conservării fondului cinegetic destinat campaniilor de vânătoare desfăşurate de către clasele sociale conducătoare ale acelor timpuri (Mulongoy şi Chape, 2004).

Constituirea Parcului Naţional Yellowstone din Statele Unite ale Americii în anul 1872 este considerată începutul mişcării moderne de conservare a naturii, fiind prima dată când s-a utilizat termenul de „Parc Naţional”. În următoarele decenii, declararea de arii naturale protejate ca metodă de conservare a naturii a fost adoptată de un număr tot mai mare de state din întreaga lume (Banff în Canada, El Chico în Mexic, Tongariro în Noua Zeelandă) (Mulongoy şi Chape, 2004).

În anul 1962 a avut loc în Seattle (SUA) Prima Conferinţă Mondială a Parcurilor Naţionale, până la acea dată fiind constituite la nivel mondial aproximativ 10.000 de arii naturale protejate. Pe parcursul a 40 de ani (până în anul 2003) numărul de arii naturale protejate la nivel mondial a crescut de aproximativ 10 ori, atingând cifra de 100.000 (fig. 1) (Mulongoy şi Chape, 2004).

Iniţial, administrarea ariilor naturale protejate ţinea cont doar de opiniile oamenilor de ştiinţă, iar susţinerea financiară a acestor suprafeţe revenea organizaţiilor guvernamentale. Managementul ariilor naturale protejate permitea în majoritatea cazurilor doar activităţi de recreere pe teritoriul acestora, având astfel

tendinţa de a le transforma în „insule” izolate faţă de teritoriile învecinate (Mulongoy şi Chape, 2004).

Modul de abordare a problematicii ariilor naturale protejate a cunoscut o evoluţie accentuată în special între anii 1970 şi 1990 când a fost iniţiat conceptul de „dezvoltare durabilă”. În prezent administrarea ariilor naturale protejate este mult mai diversă, ţinând cont de opinia populaţiei din zona respectivă şi incluzând activităţile sociale şi culturale tradiţionale. Managementul actual include numeroşi parteneri, astfel că sursele de finanţare sunt reprezentate atât de fonduri guvernamentale cât şi de fonduri private. Majoritatea ariilor naturale protejate sunt constituite astfel încât să înglobeze comunitatea locală şi activităţile tradiţionale ale acesteia, dar în acelaşi timp să poată asigura conservarea elementelor naturale valoroase (Mulongoy şi Chape, 2004).

În anul 1992 a avut loc o conferinţă a Naţiunilor Unite concentrată asupra mediului şi dezvolătării (Sumitul Pământului) în cadrul căreia a fost adoptată Convenţia Diversităţii Biologice (CBD). Conform acestei convenţii, o arie protejată este definită ca „o suprafaţă cu limite geografice stabilite, desemnată sau administrată astfel încât să asigure conservarea unor obiective specifice” (Mulongoy şi Chape, 2004).

Tot în anul 1992, la Al 5-lea Congres al Parcurilor Naţionale şi Ariilor Protejate, Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii (constituită în anul 1948) a elaborat o altă definiţie pentru o arie naturală protejată, aceasta reprezentând: „o suprafaţă de teren şi/sau apă dedicată în special protecţiei şi menţinerii diversităţii biologice şi a resurselor naturale şi culturale specifice”. Comparativ cu definiţia adoptată de către Comisia Diversităţii Biologice, definiţia dată de către Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii include aspectele culturale caracteristice zonei la care se face referire (Mulongoy şi Chape, 2004).

În prezent, cele peste 100.000 de arii naturale protejate existente la nivel mondial prezintă modalităţi de administrare deosebit de variate, începând de la arii naturale strict protejate în care este permisă intrarea doar pentru cercetători, şi până la arii protejate care includ localităţi cu mii de locuitori unde activitatea de conservare a

biodiversităţii este integrată în activităţile antropice de zi cu zi. Denumirile utilizate la nivel mondial pentru ariile naturale protejate nu ne ajută să identificăm tipul de management aplicat. De exemplu „Parc Naţional" reprezintă în aproape toată lumea o arie naturală protejată în care majoritatea activităţilor antropice sunt interzise sau mult restricţionate, în timp ce în Europa această categorie este mult mai permisivă faţă de activitatea umană, conservarea biodiversităţii fiind realizată prin direcţionarea activităţilor umane în acest sens (Mulongoy şi Chape, 2004).

1.2.2. Organizatii mondiale si europene implicate in activitatiile de protectia naturii

La nivel mondial, o contribuţie deosebit de importantă în domeniul protecţiei naturii este adusă de către diverse organizaţii care cuprind atât naturalişti recunoscuţi pe plan internaţional cât şi alte categorii interesate de activităţile menite să crească eficienţa protecţiei naturii (IUCN Comission on National Parks and Protected Areas, 1994):

Cele mai importante organizaţii care acţionează la nivel mondial sau european în domeniul conservării naturii sunt (IUCN Comission on National Parks and Protected Areas, 1994):

-**IUCN (Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii)** a luat fiinţă în anul 1948, alăturând state, agenţii guvernamentale şi o gamă diversă de organizaţii neguvernamentale într-un parteneriat mondial unic, având membrii în peste 125 de ţări. IUCN încurajază societăţile din întreaga lume să urmeze linia conservării integrităţii şi diversităţii naturii şi utilizarea echilibrată a resurselor naturale.

-Comisia pentru Parcuri Naţionale şi Arii Protejate (CNPPA) –una dintre comisiile stabile ale IUCN- este o reţea profesională internaţională responsabilă cu selecţia, stabilirea şi managementul ariilor naturale protejate. Ca parte a activităţii la nivel regional al IUCN, programul european al IUCN are scopul de a ajunge la o cooperare în Europa în privinţa protecţiei, restaurării şi folosirii durabile a resurselor naturale.

-FNNPE (Federaţia Naturii şi a Parcurilor Naţionale din Europa) este o organizaţie europeană ai cărei membrii sunt atât parcurile naţionale, parcurile regionale şi parcurile naturale, cât şi diverse organizaţii neguvernamentale şi agenţii guvernamentale din Europa. FNNPE are membrii în peste 30 de ţări, aceştia folosind reţeaua Federaţiei pentru împărtăşirea experienţelor de management şi pentru a promova şi extinde ideile referitoare la conservarea naturii.

-WWF (Fondul Mondial pentru Natură) este cea mai mare organizaţie privată de conservare a naturii. WWF lucrează pentru conservarea proceselor ecologice naturale esenţiale pentru viaţă, cu organizaţii naţionale în majoritatea ţărilor vest-europene şi cu un program în plină dezvoltare în Europa Centrală şi de Est. WWF se concentrează în special asupra zonelor umede, zonelor de coastă şi pădurilor.

-WCMC (Centrul Mondial de Monitorizare a Conservării) este o organizaţie independentă non-profit, înfiinţată pentru a ajuta conservarea şi dezvoltarea durabilă, prin asigurarea de informaţii şi a unui serviciu tehnic pentru a îmbunătăţii managementul informaţiilor. Programul său pentru ariile protejate a dezvoltat o bancă de date extensivă despre ariile protejate din lume, incluzând atât tabele şi hărţi computerizate, cât şi o bibliotecă cu literatură despre ariile protejate.

-Bird Life International este un parteneriat internaţional mondial de organizaţii care lucrează pentru diversificarea tuturor formelor de viaţă, prin conservarea păsărilor şi a habitatelor acestora. Bird Life International iniţiază cercetări asupra păsărilor şi habitatului lor natural şi identifică priorităţi de acţiune. Ajută la dezvoltarea organizaţiilor naţionale pentru conservare şi implementează proiecte în domeniu protecţiei păsărilor. În Europa Bird Life International a identificat 2500 de Zone Importante pentru Păsări şi coordonează campanii de protecţie a acestora în peste 20 de ţări. De asemenea, Bird Life International dezvoltă planuri de acţiune pentru speciile ameninţate pe plan mondial şi pentru habitatele acestora, evidenţiind necesitatea protecţiei păsărilor pe teritorii mari.

1.2.3. Istoricul conservării naturii în România

Trecutul istoric al poporului român este asociat îndeaproape cu natura, numeroase legende şi tradiţii fiind legate de diverse fenomene ale naturii. În

conştiinţa poporului român, munţii reprezintă un leagăn spiritual, iar natura este un aliat de nepreţuit, codrul fiind asociat unui frate –„codru-i frate cu românu' ".

În sloganurile protecţioniste actuale utilizate de autorităţile internaţionale în domeniu, recunoaştem concepte româneşti vechi. Astfel, motto-ul IUCN (International Union for Conservation of Nature) „We just borrow nature from our children" (Noi doar am împumutat natura de la copiii noştri) se regăseşte în spusele lui Ştefan cel Mare: „Moldova n-a fost a strămoşilor mei, n-a fost a mea şi nu e a voastră, ci a urmaşilor voştri, şi-a urmaşilor urmaşilor voştrii ...".

Capitalul natural al României este deosebit de divers, atât datorită condiţiilor fizico-geografice care includ toate cele trei forme majore de relief, cât şi datorită pozitiei geografice care permite îmbinarea unor specii de plante şi animale asiatice, mediteraneene, continentale, europene, panonice etc. Valoarea capitalului natural al României a impus de-a lungul timpului luarea unor măsuri de protecţie a naturii (Bleahu, 1998).

Primele date asupra naturii României provin din cele două mari opere ale cărturarului şi domnitorului Dimitrie Cantemir: „Istoria ieroglifică" (1705) şi „Descriptio Moldaviae" (1715) (Mihuţ, 2004).

La începutul secolului XIX a pătruns în România conceptul de Monument al Naturii, ceea ce a dus la luarea unor măsuri de protecţie a unor elemente ale naturii pe considerente spirituale sau tradiţionale: Stejarul din Borzeşti (Bacău), Gorunul lui Horea (Ţebea- Hunedoara), Fagul Împăratului (Muncelu-Alba) etc (Mihuţ, 2004).

Începuturile mişcării de conservare a naturii în România se regăsesc la sfârşitul secolului XIX, când Societatea de Geografie din România (înfiinţată în 1875) a evidenţiat rolul deosebit al cunoaşterii ştiinţifice a peisajului carpatin şi a demarat organizarea de excursii în care publicul era informat despre importanţa menţinerii naturii într-o formă nealterată (Mohan şi col., 1986; Mohan şi col., 1993).

În anul 1903 ornitologul I. Lichiardopol a atras atenţia asupra efectelor negative ale distrugerii păsărilor răpitoare, arătând rolul acestora în păstrarea echilibrului în natură prin distrugerea rozătoarelor de cîmp.

Câţiva ani mai târziu, la Congresul Internaţional de Agricultură de la Viena din anul 1907, inginerul silvic P. Antonescu a susţinut necesitatea protejării şi

conservării monumentelor naturii, iar ulterior a publicat în „Revista pădurilor" un material referitor la acest congres, insistând asupra necesităţii introducerii unui cod legislativ în domeniul protecţiei naturii. În aceeaşi perioadă, marii naturalişti ai vremii au prezentat diferite specii de plante şi animale şi au susţinut necesitatea ocrotirii lor: Grigore Antipa a propus să fie ocrotită egreta albă (1913), I. Prodan a atras atenţia asupra necesităţii ocrotirii speciei Sophora jouberti (1913) iar A. Popovici-Bâznoşanu a recomandat ocrotirea speciei Ephedra distachya în anul 1914 (Mohan şi col., 1993).

În anul 1910 a fost fondată asociaţia „Prietenii ştiinţei", printre a cărei fondatori se numărau Nicolae Grigorescu, Dimitrie Grecescu şi Ion Bernat, iar în 1920 a luat fiinţă la iniţiativa scriitoarei Bucura Dumbravă asociaţia „Hanul drumeţilor" care-şi propunea propagarea turismului montan şi protejarea bogăţiilor naturale montane. Mai târziu, asociaţia „Hanul drumeţilor" s-a transformat în Societate de turism şi pentru protecţia naturii care îşi propunea înfiinţarea unor parcuri naţionale în România după modelul celor deja înfiinţate în Statele Unite ale Americii. În anul 1912 Societatea de turism şi pentru protecţia naturii a definit pentru prima dată în România conceptul de parc naţional, iar în 1919 prin Legea Agriculturii au fost instituite o serie de măsuri de protecţie asupra anumitor perimetre(Mohan şi col. 1993).

În anul 1924 Al. Borza a întocmit proiectul de creare a a unui parc naţional în zona Munţilor Apuseni care să includă: Izvoarele Someşului Cald, Peştera Zmeilor, Gheţarul de la Scărişoara şi Valea Ordâncuşii. În acelaşi an Al. Borza a publicat lucrarea „Protecţia naturii în România" , iar apoi broşura „Ne trebuie o lege pentru protecţia naturii" (Mohan şi col., 1993).

Anul 1925 a fost un an de referinţă în activitatea de protecţie a naturii în România datorită apariţiei asociaţiei „Turing- Clubul României" care avea ca membrii fondatori cei mai importanţi naturalişti ai vremii: Emil Racoviţă, Alexandru Borza, Valeriu Puşcariu, Andrei Popovici-Bâznoşanu, Iuliu Prodan etc. Această asociaţie avea ca obiectiv major apărarea monumentelor naturii şi educarea turiştilor pentru respectarea acestora. La iniţiativa asociaţiei „Turing -Clubul României" s-a conturat pentru prima dată ideea declarării ca arie naturală protejată a Munţilor Bucegi (Mohan şi col, 1993).

Primul pas în legiferarea protecţiei naturii în România a fost făcut în anul 1928 cand a avut loc la Cluj primul „Congres al Naturaliştilor”, unde Emil Racoviţă a propus elaborarea unei legii referitoare la protecţia naturii în România. Astfel, în 7 iulie 1930 a apărut legea numărul 213 pentru protecţia naturii în România. Pe baza acestei legi, pe lângă Ministerul Agriculturii şi Domeniilor s-a constituit „Comisiunea Monumentelor Naturii” condusă de A. Popovici-Bâznoşanu şi având ca membrii pe: Emil Racoviţă -zoolog, George Vâlsan -geograf, Alexandru Borza -botanist, N. Săulescu –director la Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, Tr. Ionescu –secretar general în Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, M. Haret –reprezentant al „Turing – Clubul României”, M. Drăcea –director general în Ministerul Silviculturii etc. Biroul creat la acea dată în Bucureşti avea însă doar rol administrativ, biroul ştiinţific aflându-se la Institutul Botanic din Cluj-Napoca (Mohan şi col., 1993).

În perioada următoare Comisia a fost condusă de către Al. Borza, iar apoi de către C. Georgescu, aceştia reuşind să creeze în perioada respectivă Comisii regionale pentru ocrotirea naturii în Cluj (1933), Craiova (1936) şi Iaşi (1938) (Mohan şi col., 1993).

În 1931 au fost declarate prin lege primele monumente ale naturii -floarea de colţ (Leontopodium alpinum) şi nufărul termal (Nymphaea lotus var. termalis)- iar în următorii ani lista speciilor protejate a fost completată de mesteacănul pitic (Betula nana), laleaua pestriţă (Fritillaria meleagris), laurul (Ilex aquifolium), tisa (Taxus baccata), râsul (Linx linx), capra neagră (Rupicapra rupicapra) etc (Mohan şi col., 1993).

În 1935 a fost declarat primul parc naţional din România -Parcul Naţional Retezat cu o suprafaţă de 13.000 ha şi cuprinzând păduri semivirgine, căldări şi lacuri glaciare, păşuni şi diferite specii valoroase de plante şi animale (Mohan şi col., 1993).

Între anii 1930 şi 1945 au fost declarate 35 de arii naturale protejate cu o suprafaţă totală de aproximativ 15.000 ha. Printre ariile protejate declarate atunci se numără: Zau de Câmpie, Suatu, Copârşaie (Cluj), Piatra Craiului, Valea Bâlei din Făgăraş, Parâng, Codrul Secular de la Slătioara, Pădurea Letea etc (Mohan şi col., 1993).

Din 1950 activitatea în domeniul protecţiei naturii a fost condusă de către Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii din cadrul Academiei Române, această comisie remarcându-se prin activitatea de coordonare a specialiştilor naturalişti pentru depistarea zonelor naturale care prezintă valoare ştiinţifică şi peisajistică deosebită. Prin decretul nr. 237 din 1950 completat prin Hotărârea Consiliului de Miniştrii nr. 518 din 1954 s-a stabilit pentru prima dată prin lege faptul că ariile protejate sunt bunuri ale întregului popor, având rol ştiinţific şi de educare (Mohan şi col., 1993).

Între anii 1958 şi 1970 o contribuţie deosebită la cunoaşterea resurselor naturale ale României a fost adusă de naturaliştii întruniţii în cadrul Consfăturilor de Geobotanică organizate de către Societatea de Ştiinţe Biologice condusă de prof. dr. I. T. Tarnavschi. Contribuţii importante în acest domeniu au fost aduse şi de către colectivul de cercetători ai Muzeului de Istorie Naturală „Grigore Antipa" din Bucureşti, condus de către academicianul M. Băcescu (Mohan şi col., 1993).

În anul 1965 numărul de arii naturale protejate din România a ajuns la 130 însumând o suprafaţă de 75.000 ha, iar în anul 1972 numărul de arii protejate a ajuns la 190, fiind protejate aproximativ 100.000 ha (0,0042% din suprafaţa ţării). În aceeaşi perioadă au fost înaintate de către diverse institute de cercetare proiecte pentru constituirea de alte arii naturale protejate de dimensiuni mari care s-au concretizat însă mult mai târziu (Apuseni, Călimani, Ceahlău, Bucegi, Piatra Craiului) (Mohan şi col., 1993).

Din punct de vedere legislativ în anul 1973 a fost adoptată Legea 9 privind „Protejarea şi conservarea mediului înconjurător", iar în 1974 a fost creat „Consiliul Naţional pentru Protecţia Mediului Înconjurător" subordonat Consiliului de Miniştrii şi Consiliului Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie. Din păcate, alături de această lege cadru nu a mai fost adoptată o lege specifică pentru arii naturale protejate care să reglementeze administrarea acestora, aşa cum s-a întamplat în Polonia sau Cehoslovacia, ţări care la acea vreme aveau deja parcuri naţionale cu administraţie proprie. Singurul instrument de protecţie a unor specii a fost Legea 26/1976 privind „Economia vânatului şi vânătoarea" prin care, pe lângă speciile de interes cinegetic pentru care se prevedeau despăgubiri în cazul unor acte de braconaj sau ucidere

accidentală erau incluse şi specii de animale sălbatice a căror vânătoare era interzisă tot timpul anului (zimbru, veveriţa, bufniţa, cucuveaua, acvila etc) (Mohan şi col., 1993).

În 1979 la Paris a avut loc a IV-a sesiune a consiliului internaţional de coordonare a programului „Om-Biosferă". La această întâlnire Munţii Retezat au fost recunoscuţi ca Rezervaţie a Biosferei sub auspiciile programului UNESCO - Man and Biosphere (MAB), însă nici măcar această recunoaştere internaţională nu a condus la înfiinţarea unei administraţii proprii acestei arii naturale protejate.

După anul 1990, sub influenţa modelului Europei Occidentale în domeniul protecţiei naturii, s-a accentuat necesitatea realizării unei reţele naţionale de arii naturale protejate care să acopere întreaga diversitate a ecosistemelor la nivelul ţării. De asemenea, a devenit evidentă necesitatea implementării unui plan legislativ şi instituţional care să asigure un management eficient al ariilor naturale protejate. Totuşi, abia în anul 1997 s-a constituit Direcţia de Conservare a Biodiversităţii în cadrul Ministerului Apelor, Pădurilor şi Protecţiei Mediului cu rolul de a planifica şi coordona activităţile de conservare a naturii.

Prin Ordinul Ministerului Apelor, Pădurilor şi Protecţiei Mediului nr. 7 din 1990 au fost constituite 13 parcuri naţionale sau naturale: Rodna, Călimani, Ceahlău, Piatra Craiului, Cozia, Domogled-Valea Cernei, Cheile Nerei-Beuşniţa, Semenic-Cheile Caraşului, Cheile Bicazului-Lacul Roşu, Apuseni, Delta Dunării, Bucegi şi Grădiştea Muncelui-Cioclovina. Deoarece activităţile economice în zonele respective nu puteau fi stopate brusc acest ordin a fost puternic contestat, astfel că îndrumările tehnice pentru punerea în practică a acestui ordin au fost blocate.

În anul 1991, Delta Dunării a fost desemnată sit Ramsar şi sit al Patrimoniului Natural Mondial, iar în 1992 a fost recunoscută ca Rezervaţie a Biosferei. Începând cu anul 1994 a început constituirea administraţiei şi realizarea planului de management pentru Delta Dunării.

În anul 1995 a fost adoptată Legea Protecţiei Mediului nr. 137 care cuprinde prevederi legate de conservarea naturii şi recunoaşte toate ariile protejate declarate anterior prin orice lege, ordin, hotărâre sau decizie.

Poziţia biogeografică a spaţiului carpato-danubiano-pontic face ca o mare parte din speciile considerate vulnerabile sau prioritare la nivelul Uniunii Europene să fie prezenţe banale în flora şi fauna României. Adoptarea de către ţara noastră a unor Convenţii, Acorduri sau Directive Europene în care sunt listate speciile de interes conservativ, face ca o mare parte a teritoriului naţional să poată fi trecut în regim de protecţie, garantându-se astfel dezvoltarea durabilă.

1.3. Întrebări recapitulative

1. Ce a fost adoptată în cadrul unei conferințe a Națiunilor Unite din 1992?

   ……
   ……..

2. Constituirea cărui parc în anul 1872 este considerată începutul mișcării moderne de conservare a naturii?

   ……
   ……..

3. Unde a avut loc Prima Conferință Mondială a Parcurilor Naționale?

   ……
   ……..
   ……
   ……....

4. Care sunt organizațiile mondiale și europene implicate în activitățile de protecția naturii?

   ……
   ……..
   ……
   ……..

……

……..

……

……..

……

……..

……

……..

……

……..

5. La începutul cărui secol a pătruns în România conceptul de Monument al Naturii?

……

……..

6. În ce an a fost fondată asociația ,,Prietenii științei" și cine sunt fondatorii ei?

……

……..

7. Cine a intocmit proiectul de creare a unui parc național în zona Munților Apuseni?

……

……..

8. Unde a avut loc primul ,, Congres al Naturaliștilor ’’ și cine a propus elaborarea unei legi referitoare la protecți mediului?

……

……..

9. Care sunt primele monumente ale naturii și în ce an au fost declarate prin lege?

……

……..

……

……..

10. În ce an a fost declarat primul parc național din România şi care este acesta?

……

……..

1.4 Teste de autoevaluare

1. Care este cea mai mare organizație privată de conservare a naturii?
   a) WWF (Fondul Mondial pentru Natură)
   b) WCMC (Centrul Mondial de Monitorizare a Conservării)
   c) FNNPE (Federația Naturii a Parcurilor Naționale din Europa)

2. Ce mare naturalist a propus să fie ocrotită egreta albă?
   a) I. Prodan
   b) A. Popovici-Bâznoșanu
   c) Grigore Antipa

3. În ce an a fost recunoscută Delta Dunării ca Rezervație a Biosferei?
   a) 1990
   b) 1992
   c) 1995

4. Începuturile mișcării de conservare a naturii în România se regăsesc la sfârșitul secolului:
   a) XX
   b) XIX
   c) XVIII

5. Asociația ,,Turing- Clubul României " avea ca membrii fondatori următorii naturaliști:

a) Emil Racoviță, Alexandru Borza și iuliu Prodan
b) P. Antonescu, Ion Bernat și Bucura Dumbravă
c) I. Lichiardopol, Dimitrie Grecescu și Nicolae Grigorescu

1.5 Rezumat

Omul este ființa care de-a lungul timpului a produs cele mai multe schimbări mediului înconjurător. Impactul activităţilor antropice asupra mediului a crescut în intensitate de-a lungul mileniilor până în zilele noastre, astfel că, în prezent este necesară intervenţia omului în mediul înconjurător pentru a remedia daunele produse şi pentru a preveni producerea altora. Modalitatea cea mai frecvent întâlnită de a conserva natura într-o formă cât mai apropiată de cea originală, este prin declararea unor zone ca arii naturale protejate. Legea nr.137/1995, Legea Protecţiei Mediului defineşte mediul ca fiind „ansamblu de condiţii şi elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul şi subsolul; toate straturile atmosferice; toate materialele organice şi anorganice ca şi fiinţele vii; sistemele naturale în interacţiune, inclusiv valorile istorice, culturale şi estetice.”

Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii (the Intrenational Union for the Conservation of Nature – IUCN) formulează cea mai larg folosită definiţie a unei arii protejate: “O zonă terestră şi/sau maritimă special dedicată protecţiei şi conservării diversităţii biologice, a resurselor naturale precum şi a celor culturale asociate şi administrată prin metode eficace, juridice sau de altă natură.

Ariile protejate cuprind în general, cele mai frumoase peisaje, cele mai reprezentative specii de plante şi animale şi cele mai vechi culturi umane din Europa. Prin arie naturală protejată se înțelege o zonă terestră, acvatică sau subterană, cu perimetrul legal stabilit având un regim special de ocrotire şi conservare, în care există specii de plante şi animale sălbatice, elemente şi formaţiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, ştiinţifică sau culturală deosebită.

Cu o mare diversitate a florei şi a faunei, cu specii de animale aproape dispărute în alte țări ale Europei (urs, râs, lup), cu 27 de parcuri naturale, naţionale şi rezervaţii

ale biosferei, cu păduri virgine, care reprezintă 65% din pădurile virgine rămase în Europa (exceptând Rusia), sunt toate bunuri cu valoare de patrimoniu pentru ţara noastră şi pentru Europa. România are o moştenire naturală deloc de neglijat. "Este importanţa pe care ţara noastră o va aduce Uniunii Europene", a afirmat Erika Stanciu, Coordonator Regional al Programului Păduri şi Arii Protejate al **WWF-DCP** Nature & Prosperity Programme. Există însă numeroase ameninţări, care pun în pericol acest capital natural important.

În condiţiile actuale, când pe teritorii extinse presiunile exercitate de diferitele moduri de utilizare a terenurilor asupra capitalului natural al planetei au atins valori critice, protecţia şi consevarea naturii ocupă un loc prioritar, mai exact prioritatea numărul doi la nivelul politicilor de mediu Europene după schimbările climatice.

În acest context se înscriu preocupările legate de creearea de arii protejate, al căror obiectiv principal îl constituie protecţia şi conservarea biodiversităţii ecosistemelor naturale şi antropizate. Protecţia mediului constituie o activitate complexă a omului, relativ nouă şi necesară, având rolul de a ocroti, de a apăra diferite nivele de manifestare ale materiei vii şi implicit a speciilor.

1.6 Bibliografie

Obligatorie:

1 Marian PROOROCU, 2008: *Protectia rezervatiilor naturale, (Arii naturale protejate)- ediţia revizuită*, Ed. Academic Press, Cluj-Napoca, ISBN 978-973-744-057-0

Facultativă:

1. Maxim, Aurel. *Agrobiodiversitate şi Bioconservare*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2010
2. Petrescu-Mag, Ruxandra Mădălina. *Politici, instituţii şi legislaţie pentru mediu*, Editura AcademicPres, 2008